Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De essentia divinitatis

Hieronymus, Sophronius Eusebius

[Augsburg], vor 5. Juni 1473

Incipit liber beati Hieronimi de essencia divinitatis

urn:nbn:de:bsz:31-300446

Visual Library

Incipit liber beati Hieronimi de eſſencia diuinitatis

Omnipotens deus pater et filius ⁊ ſp̄s ſc̄tus vnus atq; trinus· vnus videlȝ extat in nat̄a trinus in perſonis· ſolus inuiſibilis· ſolus immenſus atq; inc̄prehenſibilis· ſolus incircumſcriptus· incorporeus ⁊ immortalis· vbiq; p̄ns ſed latens· vbiq; totus ſed immenſus· Inuiſibilis eſt q2 in eſſencia ſua videri non p̄t· ap̄lo atteſtante q̄ dic̄· Quē vidit nll'ꝰ hoim̄· et iohēs in euan° vi·· c· Deum nemo vidit vnq̄. Incorporeus q2 nll'is mēbrorū liniamentis c̄poſitus ſiue c̄pactus exiſtit· ſic̄ ipa veritas ī euan° dicit ioh̄· iiij· Sp̄s eſt deus et eos q̄ adorant eū ī ſp̄u et veritate oportet adorare· Immenſus ē q2 q̄ntitas eiꝰ vel q̄litas a nll'o metiri p̄t Cui ſalomon in ſua orōe ait Rg· viij· ſi celū ⁊ celi celorū te nō capiūt· q̄nto magis domus illa quā edificaui Incircumſcriptus ē q2 circūſcribi nō p̄t Inlocalis q2 de loco ad locū neq̄q̄ trāſit· neq; q̄libet retinet̄ ipo de ſe teſtimoniū p̄hibente per iſaiā· lxvj· Celū ſedes mea· terra aūt ſcabellū pedū meorum· et per Iere· c· xxiij. Nonne celum et terram impleo Cuius immenſitatem p̄pheta c̄fitens ait pſ̄· c· xxxviij. ſi aſcendero in celum tu illic es· ſi deſcendero ad infernū ades· de cuius immenſitate adhuc in libro iob ſcriptū eſt· c· xx· Excelſior celo eſt q̄d facies p̄fundior inferno. Vnde cognoſcis longior eſt terra menſura eius et lacior mari· Qui enim celum implet et terrā proculdubio nullus locus eſt ab eiꝰ preſentia abſens ſup oīa q̄ppe eſt regendo atq; imperando Subtus ē oīa ſubſtiendo atq; portando nō ponde͛ laboris ſȝ infatigabili virtute· Immutabil' eſt q2 ab eo q2 ē oīo mutari non poteſt per malachiam prophetam Ego dominꝰ et non mutor· Numeri· xxiij· Non eſt deus vt homo

(1)

38 a

mutor nisi·xxiij. Non eſt deus vt homo vt'meciat" vel vt filiꝰ hoīs vt muteť·ideo immutabilis diciť qꝛ in naťa eiꝰ furor pnīa obliuio recordacio ⁊ his ſiſia non accidūt. Simplex enī naťa eſt ⁊ immutabil' ⁊ in pturbata neqꝫ aliud ē ipo ⁊ aliꝺ qꝺ hꝫ·ſed ſeipm eſt qui hꝫ ⁊ q̄ eſt. Immortalis eſt qꝛ mori nllo modo pt̄ aplo dicente·j·thīj·vj. Qui ſolus ꝓ immortalibꝫ hꝫ lucē in acceſſibilē quā videt nullus·vbicunqꝫ autē ſcriptura ſač ſp ſparſim ꝑ diuinos libros iŭŝtco motꝰ aīe ſeu humana mēbra hic deſcribit. Caput capillos oculos palpebras·aurē narē·os labia·cor linguam· imaginē vterum manus dextrā ſiniſtrā digitos ſiue digitū brachiū·alas ſcapulas poſteriora pedes. Itē motus aīe ira furorē obliuionē pniam recordacōem et alia his ſiſia non carnaliter iuxta hiſtoriā a racōe intelligentibꝫ ſentienda ſunt· ſicut a iudeis pleriſqꝫ hereticis carnaliter ſapientibꝫ qui deum corporeum atqꝫ localem oppinantur· ſed ſpiritualiter omnia de deo intelligenda ⁊ ſcienda ſunt. Sed q̄s deo hūana membra ſeu motus aīe more humano ineſſe credit procul dubio ī corde ſuo ydola fabricat. Cur vt dictū eſt figuraliter in deum·caput habere eum legimus ipſam eſſentiā diuinitatis eius q̄ omnia precedit et cui omnia ſubiecta ſunt intelligere debemus. Capilli vero capitis eius ſanctos angelos ſeu vniūſos electos typice accipi oportet de quo ſacro·in libro danielis ſcriptū eſt. Aſpiciā donec throni poſiti ſūt ⁊ antiq̄s dierum ⁊c·veſtimentū eius q̄ſi nix candidū ⁊ capilli capitis eius q̄ſi ⁊c. Hoc enim ſignificat veſtimenta dei cādida ſed capilli capitis eius videlicet angelos et multitudinem ſanctorum de albatorum vel certe capilli eius lane mūde cōparanť. Et per hoc antiquꝰ dierum eſſe creditur. Oculos deus dicitur habere pro eo qꝛ omnia videt ⁊ nihil eum latet in cuius cōſpectū

vt ait apl'ſ ad hebreos·iiij·nulla creatura inuiſibilis eſt
deo Omnia·n·nuda ei et aperta ſūt oculis eius· aliter vō oculi
reſpectus grē eius intelligunt vt ē illud in pſ·xxxiij·Ocli
dn̄i ſup iuſtos Itē alr̄ oculi dn̄i precepta eius·p q̄ nob
lumē ſciē ſubmiſtrat miſtice intelliguntur·vt eſt illud
preceptū dn̄i lucidū illumīans oculos·Palpebre dicuntur
occulta et incomprehenſibilia iudicia eius·ſiue ſpūalis in
diuīs libris eius locucio innuit de quibꝫ occultis ꝛ incompre-
henſibilibꝫ iudicijs atꝫ ſacramētis·pſ·palpebre eius inter-
rogāt·ideſt pbāt filios hoīm·Aures hīc dicitur deus qui
quod oīa audit ꝛ nihil cū ſib ſilencio latꝫ·de q̄ in li·ſapie
Aures celi audiunt oīa ꝛ tumultus murmuracōm non ab-
ſcōdit Nares dei inſpiracō eius ī corda fideliū intelligitur
vt ē illud in li·Rg·aſcendit fumus de naribꝫ eius·id eſt
lacrimoſa cōpūctio penitēciū inſpiracio eius Facies dei
cognitio diuinitatis eius ad hoīes de q̄ ſcriptū ē ī pſ·lxxix
Oſtēde nob faciez tuaz ꝛ ſalui erimus·hī ē domū vel cognitōꝫ
tuaz·q̄·cognitio p filiū hoībꝫ innotuit ipo dicēte ī euang
math·xi·Et nemo nouit filiū niſi pr̄·ſcꝫ eſſencialr̄ et
cōprehenſiue plene et perfecte·et p hī non excludit ſpūs
ſcūs·quia ibi eſt exceptio eſſencial ꝛ non pſonalis quia ipe
eſt eius deꝫ ſbe cū pr̄e et filio·et cui voluīt filius reuelare
neqꝫ prēꝫ q̄s nouit niſi filius Aliter facies dei ſignifi-
cat inuiſibilez eſſenciaz diuinitatis dei filij·de q̄ ipe dn̄s
ad moyſen per angelos ait·Exodi·xxxiij·Poſteriora
mea videb·faciem aūt meaꝫ non videre poteris Ac ſi
diceret Incarnacōꝫ meā videbis in nouiſſimis diebꝫ
diuinitatem aūt meam non videre poteris·Os dei filius
pr̄is·id xp̄s dn̄s·de q̄ yſa·propheta ex perſona iudeoꝝ
affatus ait quia os eius ad iracundiaꝫ prouocamus·aliter
Os dn̄i ſmo eius ſiue viſio accipit·de q̄ ſmone dn̄i
dictus propheta ait Os dn̄i locutum eſt hī ē verbū filius
dei patris per quē omnia facta ſunt·de quo in pſ Verbo
dn̄i celi firmati ſunt Et alibi miſit verbum ſuum et
ſanauit eos·et in euangelio iohannis·i·In principio

erat verbũ. Lingua dñi miſtice ſignificat ſpm̃ ſcm̃
per q̄ deꝰ paẗ ſecretũ ſuũ manifeſtauit hoīb;. Vnde
pſ̄. Lingua mea calamꝰ ſcribe velocit̃ ſcribentis. La-
bia dei miſtice vtriuſq; teſtamẽti ꝯſonãtia intelligunt̃
de quib; duob; teſtamentis ꝑuer· dicit̃ diuinatio in
labijs eiꝰ ĩ iudicõ nõ errauit os eiꝰ· brachia dei p̄ris
filius eiꝰ ⁊ ſp̄us ſcẽs intelligunt̃· ſicut eſt illud in pſ·
et brachia mea ꝑplos iudicabũt. Brachiũ dei p̄ris filiꝰ
eiꝰ accipit̃· de q̄ iero· ad ip̄m ait. Et nunc dñe deus q̄
eduxiſti ꝑplm tuũ d̾ t̃ra egipti ĩ manu forti ⁊ brachio
excelſo. Idcirco aũt dei filiꝰ brachium dicit̃ q̄ creat̃a
electa ab ip̄o ꝯtinet̃. Dex̄ dei p̄ris vnigenitꝰ filiꝰ acci
pit̃ de q̄ ĩ pſ̄· cxvij· ex ꝑſona hoĩs aſſũpti dicit· dextra
dñi fecit virtutẽ· dextera dñi exaltauit me. Alit̃ dex̄
dñi glĩa eſt p̄ris· ⁊ et̃naꝫ btĩtudinẽ ſignificat. Vnde
in pſ̄· cviiij. Sede a dextris meis. Dicit̃ aũt etiã dex̄
dei. Omnis creat̃a electa in celo et in t̃ra· ſicut ꝑ ſini-
ſtram eius intelligit̃ reproba creat̃a· ideſt demones ⁊
omnes impij · q̄ in extremo iudicio ad leuam poſiti
eterna ſupplicia ſuſtinebunt. Manus dei p̄ris filius
eius accipit̃ ꝑ eo q̄ ꝑ ip̄m oĩa facta ſt̃· ſicut eſt illud
in pſ· Omnia hec manus mea fecit ⁊ facta ſt̃ oĩa· alit̃
manus dei eſt p̄t̃as eius de q̄ p̄t̃ate ĩ libro ie̊· id dicit̃
Sicut lutũ ĩ manu figuli ita vos ĩ manu mea domꝰ
iſrl̃. Itẽ manus dñi flagellũ accipit̃ de cꝰ paſſione in
ſophonia ꝑpħa ſcriptũ eſt. Extendã manũ meã ſuꝑ
iudã ⁊ ſuꝑ habitatores iſrl̃· ⁊ diſperdã de loco ħ baal
reliquias de q̄ percuſſione dñi beatus iob de ſeip̄o ait
ca°· xix. Manus dñi tetigit me. Digitus ſingulariter
ſp̄us ſanctus accipit̃· de q̄ ſpiritu ſancto lex in duab;
tabulis lapideis ĩ monte ſinaꝑ narrat̃ ſcript̃a. Ipſe
enĩ ſcripſit q̄ ſcribẽda dictauit ideſt ſp̄us ſcẽs de q̄ ſp̄u
ſcẽo dñs in euã°· luc̃· xj. Ego ĩ digito dei eicio demõia
Qđ alius euangeliſta· Mr̃· ca°· xij· aperte declarans
ait. Si in ſpiritu eicio demonia. Et ſicut digitus cũ

manu et manꝰ cũ brachio et brachiũ cũ eiſdeꝫ vnũ ſꝫ
in nã Ita pr̃ et filius et ſp̃s ſanctus· tres q̃deꝫ perſone
ſꝫ· vna vͦ ſb̃a diuitatis· digiti ſancti dei intelligunť·
ꝓphe· per q̃s ſp̃s ſcũs libros legis ꝓphaꝝ ſua inſpiracõe
deſcribit· de quibꝫ in pŝ· viij· Videbo celos tuos opera
digitoꝝ · per celos· ·n· libros legis et ꝓphaꝝ· per digitos
vͦ ſanctos vt dcm̃ ẽ ꝓphas miſtice inſinuat· Imago
dei patris inuiſibilis aliter namq̨ ẽ in filio ſuo qꝫ non
aliũde· ſꝫ ex ſeip̃o· hoc eſt ex ſb̃a ſua per aĩaꝫ ſibi ſil̃eꝫ et
eq̃lem genuit Aliter vero aĩaꝫ hoĩs · q̨ꝫ non ex ſe īdeſt
de ſua ſb̃a genuit ſicut pleriq̨ heretici opinati ſunt ſꝫ
ex nihilo c̃auit· Sil̃r al̃r imago ẽ cu̇lib̃et regis in filio
eꝰ· q̨ꝫ ex ſeip̃o ſibi ſil̃eꝫ genuit hõ hoĩeꝫ · Aliter vero in
anulo eꝰ ſiue in cera ẽ impreſſa imago eꝰ q̇ͦ non eſt qꝫ
ip̃e ſit̃ filius q̇ nãliter ẽ ſꝫ qͦ eſt pr̃ Coꝛ dei p̃ris archa-
num eꝰ ſapĩe miſtice innuit · Ex q̇ verbũ īdeſt filium
ſuũ impaſſibil̃r ſine inicio genuit ip̃o dicente pŝ xliiij·
Eructauit coꝛ meũ verbũ · Alas dͥ h̃re deus pro eo qꝫ
moꝛe auis electos ſuos tanq̃m pullos ſub ſe colligit·
fouet et ab inſidijs dyaboli et maloꝝ hoĩm protegit
Vnde ꝓpha pŝ· xvi Sub vmbra alaꝝ tuaꝝ ꝓtege me
Et dn̄s in euangelio mathei· xxiij· Qñ volui vos ꝯg̃-
gare q̃admodum gallina · Iteꝫ filius p̃ris ſecretum
vocať· qui igitur eſt in ſecreto p̃ris nouit eũ Scapl̃as
dͥ h̃re deus qꝫ menbra in foꝛma eccĩe q̃ſi ſcapulis ſuis
poꝛtauit ſicut in pŝ· Scapulis ſuis obumbrabit tibi
Venter dei Secrete oꝛigo ſubſtancie eius accipitur·
Vnde in pŝ· xix· Ex vtero ante luciferꝝ· id eſt omnem
ſubſtanciaꝫ genui te videl̃ꝫ filiũ meum eternũ· Aliter
vterꝰ dei incoꝑhenſibilia iudicia eꝰ q̇ rimari neq̃unt
miſtice inſinuat De q̇ occulto iudicio eꝰ in libro iob
ſcriptum· de cuꝰ vtero egreſſa eſt glacies ⁊ gelu· de celo
quis genuit· Poſterioꝛa filij incarnacio eꝰ accipitur

de q̃ poſteriori p̲te filius in monte Sinay ad moyſen
per angelū loq̄ns ait exodi·xxxiiij·Poſteriora mea vi-
deb·faciez aūt meaz videre nō potis·Pedes eſ ſtabili-
mentū v̓tutis eiſ eo ·q̄ vbiq̄ p̄ns et vniu̓ſa ſubiecta
ſũ illi ipſo dicente p̲ iſai·lxvj·Celū mihi ſedes eſt terra
aūt ſcabellū pedū meoꝝ Aliter pedes filij dei incarna-
cio intelligit̄ q̃ diuinitati ſubiecta eſt tāq̄ capiti pedes
ſicut per caput diuinitas·ita per pedes humanitas eſ
exprimit̄ de q̃ humanitate in exodo ſcriptū eſt Viderūt
dn̄m ihesum·hoc eſt ·moyſes ·et aaron ·et nadas·et
Abiud·et Ao de ſenioribꝫ populi ſub pedibꝫ eſ·quaſi
lapis ſaphirini et q̄ſi celum cum ſerenū eſt Sic autez
per lapidez ſaphirinū celeſtes creat̄as vel anḡlos ſc̄tos
Ita per celū ſerenū ſanctaz ecc̄az electoꝝ ex homibus
aſſumptam figuraliter demonſtrare voluit ſupra q̄s
duas creaturas homo aſſumptus filius dei ī ꝑpetuū
regnat·de quo in ps̄·viij·Omia ſubieciſti ſub pedibꝫ
eius ·Aliter pedes domini nr̄i ih̄u xp̄i ſignificati ſunt
predicatores.de q̄bꝫ in deut̄·ſcriptum eſt·c·xxxiij·Qui
appinq̄nt pedibꝫ eſ accipe vt de doctrina eſ Veſtimētū
filij dei aliq̄n caro eius ·que a diuinitate aſſumpta ē
in diuinis·libris accipit̄ figaliter de quo indumento
carnis Eſdras ait ·Quis eſt iſte qui venit de Edom
tinctis veſtibꝫ de boſra ·Rurſum veſtimentū euſdem
domini accipitur ſancta eccleſia que per fidez et dilcōz
ei ꝯiuncta eſt vt in ps̄·xcij·Dn̄s regnauit decorem
indutus ē·et in alio ps̄ ad ip̄m dn̄m ·Confeſſionem
et decorem induit·amictus luie ſic veſtimēto Pallium
xp̄i intelligitur iaz dicta eccleſia Vnde in libro geneſ
xxxix·ſcriptū eſt Lauit in vino ſtolaz ſuaz·h̄ ē in paſ-
ſionis ſanguine carnez ſuaz ⁊ in ſangne vue vel oliue
palliū ſuū·id eſt eccleſiam Calciamētum dn̄i nr̄i ihesu
xp̄i miſtice ſignat incarnacōz qnaz mortalitate hūa-
ni gn̄is aſſumere dignatus eſt·de q̃ incarnacione ſua
ip̄e p̲ prophetam in ps̄ h̄ ait ·In ydumeam meam

extendā calciamētū meū īdeſt in plebē gentiliū mani-
feſtabo p incarnacōē meā· Greſſus aduent9 filij dei ī
mūdū et regreſſio e9 ad prēm· de q̄bꝰ ī pſ· lxvij· ait· viderūt
ingreſſus tuos deus meus Ingreſſus dei mei regis mei de
celo venit in vterū virgīs· de vtero vō naſcendo poſit9
in preſepio· poſtq̄ oīa impleuit· pro q̄bꝰ a prē miſſus ve-
nerat appenſus ē in ligno crucis· de cruce aūt depoſit9
ſcd̄m corp9 ſepultus ē· ſcd̄m aīā vō ad infernū deſcēdit
tercia aūt die ppotenciā ſue diuitatis carnē ſuā de ſe-
pulcro ſuſcitauit· ꝛ p9 reſurrectōē ſuā· xl· die videntibꝰ
apl̄is aſcendit incelū et ſedet ad dexterā dei pr̄is id eſt
ī glīa e9 Hi ſūt greſſus filij dei Iſte deſcenſus ꝛ aſcenſus
e9 q̄ freq̄nter in ſacris ſcripturis leḡ Aſcendere deus dr̄
cū filius carnē ex nob̄ aſſumptā in celo vltro erexit·
ſcd̄m illud in pſ· lxvij· Aſcendit in altū captiuā duxit
captiuitatē· qꝛ nām hūani gn̄is q̄ a dyabolo in mūdo
captiua retinebaṫ aſſumens ſecū in celū· vbi nunq̄m
an̄ fuerat tanq̄ captiuā deportauit· Idem de aſcenſione
dei dicitur in pſ· xxxxvi· Aſcendit deus in iubilatione·
In q̄bꝰ tria denotantur Primū eſt aſcenſionis ſublimi-
tas ibi aſcendit· ſcd̄m aſcenſionis dignitas ibi deus·
terciū aſcendendi mot9 qd̄ intelligitur ibi in iubilacōē
Abſcondere deus faciē ſuā legitur cū q̄bꝰdam eorum
exigentibꝰ cli̇ppeis cognicōēm ſuā abſcondit ſicut in
ipſo iudeorū nunc impletū videmus· qꝛ negantes filiū
ſciam veri dei ita perdiderūt vt ſiles forent gentibꝰ· que
deum non nouerunt Oſtendere dr̄ deus faciem ſuā cū
reſpectu grē ſue q̄bꝰ vult ſcʒ electis ſuis ſeipm̄ ī corda
ipſorū occulta inſpiracōē inſinuat et ad diligendum
ſe amorem ſuū infundit Sedere dr̄ deus non corpaliṫ
humano more ſed potencionaliter ſuper omnem cre-
turam rōlem preſidere vt eſt illud in pſ lxxxxviij· dn̄s
regnauit iraſcantur ppl̄i Sedere aūt dr̄ de9 ſup cherubin
qd̄ interpretatur plenitudo ſcīe per q̄ ſignificantur ſancti
angeli ſiue mentes ſpūaliū virorū In q̄bꝰ viſibiliter

p̄ſidet deus et reḡt· In illis·n·ſedet q̄ ſcia eꝰ et dilcõe
pleni ſt̄ In prou̇·q̄ppe ſcriptū eſt Q̄ia iuſti ſedes ſapie
eſt Sapia v̄o dei patris xp̄s eſt q̄ in aīabꝰ ſanctoꝝ dei
d̄r ſedere· Deſcendere deus in mūdū d̄r qñ aliq̄d nouū
q̄d ante non fecerat in creacā humana oꝑatur ſicut
filius dei patris deſcendiſſe narratur qñ veraꝫ carnem
ex maria virgine ꝓpter redempcōꝫ nr̄aꝫ ſuſcepit ⁊ verꝰ
homo fieri dignatus eſt·non amittendo q̄d erat·ſed
aſſumendo q̄d non erat·de eꝰ deſcenſione ideſt incar-
nacōe in pſ̄·xvij·ſcriptū eſt Inclinauit celos et deſcē-
dit ⁊ caligo ſb̄ pedibꝰ eꝰ· Celos inclinauit q̄ aduentū
ſuū prenuncians angelos·⁊ ꝓphas miſit q̄ eꝰ aduen-
tum hoībꝰ pronunciauer̄t· Caligo ſub pedibꝰ eius·q̄r
impij hoīes ob ſui maliciaꝫ incarnacōꝫ eꝰ ꝯgnoſcere
non potuer̄t nec adhuc pñt· Stare d̄r deus cum nos
infirmos id eſt ſuaꝫ creaturam ad pniaꝫ et ꝯuſioneꝫ
pacienter ſuſtinet vt eſt illud in abacuc ꝓpha Stetit
ad ſuꝑueniendum et menſus eſt terram·et diſſoluit
a vinculis peccatorum gentes in ſe credentes Tranſire
d̄r deus cū de cordibꝰ q̄rūdam hoīm in q̄bꝰ ante ꝑ fideꝫ
ꝯdebatur·poſtea ſurripiente inuidia vel q̄libet delicto
ab eis recedit et ad alios tranſit·q̄admodū de iudeis
ad gentes·de hereticis ad catholicos·ſeu de quibuſlibet
irreligioſis et neglientibꝰ de vicio ſuo recedere d̄r ⁊ ad
alios tranſire q̄d non localiter aut viſibiliter occulto
iuſtoq̄ȝ iudicio facere ꝯſueuit Ambulare d̄r deus non
de loco ad locū tranſeundo·q̄r impiū eſt ita credere·ſ;
ambulatio eꝰ eſt in cordibꝰ ſanctoꝝ delectacio·Sicut
ſcriptū eſt Hītabo in eis et in ambulabo et ero illoꝝ
deus Vel certe ambulare dei in ſanctis predicatoribꝰ
ſuis de loco ad locū tranſire· Loqui dei ē inuiſibiliter
ſine voce vel q̄libet ſtrepitu occulte in mentibꝰ volū-
tatem ſuaꝫ atq̄ȝ intellectum inſpirare ſeu futura·ſicut
in ſanctis ꝓphetis reuolare. q̄ locucio vt q̄daꝫ volūt·
tripliciter accipitur·vel ſicut Abraham atq̄ȝ iacob·et

ceteris ſanctis·q̄b9 in angelis apparere dignatus eſt
Scd̄o vo in ſomnis ſic̄ Jacob et ad zachariaz. et ad
ioſeph ſponſū marie et alijs ſctis q̄b9 reuelare ſecreta
ſua voluit·Tercio aūt mō neq̄ p̄ ſtatū ſuaz viſibilez
neq̄ per hoīez·ſ̄ occulta tm̄ inſpiracōe inuiſibil̄r corda
eoꝝ tangendo loq̄ntes efficit ſic in libro ꝓphaꝝ ſcriptū
eſt cū ipe ꝓphe ſubito affati ſp̄u diuino exclamabant
dicentes·h̄ dicit dn̄s ⁊c̄ Videre dei eſt actu bona ap·
probare·Sic̄ in geneſ·i·c·Vidit dn̄s cuncta q̄ fecerat
et erant valde bona·Intelligentib9 bona ea ēē demſtra·
uit Aliter videre dei eſt nos videntes facere·vnde ī pš
Proba me deus et ſcito coꝛ meum·vbi ſeq̄tur·et vide
Si via iniquitatis in me eſt Vnde non videntes·nec
conſiderantes peccata ſua ceci ſunt oculis apertis. De
q̄b9 in pš·cxiij·Oculos hn̄t et non ⁊c̄ Modꝰ etiaz iſtiꝰ
locucōnis in li·bt̄i Job ſil̄r reperitur Vbi de ſapīa dei
patris·per quaz plurima ſigna locutus eſt de deo p̄re
adiūxit·Tunc vidit illaz ⁊ enarrauit et inueſtigauit
et prepauit videntes fecit atq̄ predicantes et inueſti·
gantes et alijs anunciantes·Cognoſcere dei eſt cog·
noſcentes facere·ſicut ait ad abraham Nūc cognoſco
q̄ timeas deum neq̄ in tempoꝛe nouit·q̄ ſcit omnia
anteq̄ fiant Sꝫ cognoſcere dr̄ deus cognoſcentes facere
vt qui prius de ſe q̄les incogniti erant per eius inter·
rogacōꝫ probationem ſibimetipſis manifeſti fierent.
Tale eſt et illud in lege moyſi de populo iſrahelitico
Temptem eos inquit vtꝝ mandata mea cuſtodiant
an non Neſcire dicit̄ deus quoſdaz reprobos rep̄bare
Vnde in euangelio dicit̄ math·vij·Neſcio vnde ſitis
recedite a me oēs qui operamini iniquitatem Zelare
id eſt amare dicit̄ deus cū creatūz ſuaz·quaꝫ nō vult
p̄ire ſepe caſtigat corripit et flagellat et flagellando
ad ſe reducit Zelare etiaꝫ dr̄ deꝰ·cū nl̄lm pc̄m inpuni·
tum vult dimitt̄ē ſiue relinquere Juſtus enim eſt et

ideo oēs in iuſticia execrabilis eſt illi q̄ꝫ vt dc̄m ē nllo
mō inpunitaz patit̄ · Iraſci d̄ deus non aīe motu vel
q̄libet ꝑturbacōe q̄ illi oīno accidere non p̄nt ſꝫ exacta
delinq̄ti ideſt hoīb' impijs et pctōrib' iuſtam inferre
vlcōz · h̄ ē decernere illis q̄ merent̄ · et h̄ ē vlcio diuīa iſta
furor d̄ · Penitere d̄ deus nō q̄ more hoīm p̄ tn̄ſactis
oīb' peniteat · q̄ eni oīa nouit anq̄ꝫ fiant pro ſuis pre-
teritis actib' penitere non p̄t · ſꝫ pnīa dei ē ſtatuta mu-
tare ⁊ qᵈ prius alter inchoatū in aliud mutare ideſt
de bono exigentib' culpis in malum · Sicut de ſaul d̄
penituiſſe deū q̄ ꝯſtituiſſet eū regez vt hēt̄ · i · Rg · xv · in
fi · e̅dez · c · Vel ſic videmus in pplo iudeoꝝ q̄ cum eſſet
ppl's dei obimpietatez ſuaz factus ē ſinagoge ſathane
de malo vero in bonū ſicut accipit̄ in pplo gencīū · qui
autez ppl's diaboli · nunc aūt per grāz xp̄i ppl's dei factꝰ
h̄ quippe modo occulto dei iudicio · Iudas d̄ proditor
appellatus q̄du lapſus in inferni baratro diuiſus eſt
Latro vō pꝰ crimen rapacitatis de cruce in padiſum
tn̄ſlatus eſt · hanc q̄ꝫ mutacōez de bono ad malum vt
dc̄m ē · ſiue de malo ad bonū · q̄ꝫ occulto iuſtoq̄ꝫ iudicō
dei per ſeueritatez iuſticie ſue · ſiue per miſericordiaz eiꝰ
fiat pnīaz dei dicimꝰ · qᵈ exp̄ſſius in li · ieremie ſcriptū
eſt Non penitere dei eſt Statuta nullomō mutare vt
eſt illud in pſ̄ · cix · Iurauit dn̄s et non penitebit eū ·
Pater ad filiū Tu es ſacerdos in eternū ſcd̄z ordinez
melchiſedech Sacerdos dei patris dictus eſt filius dei
non ſcd̄z diuinitatez · ſꝫ ſcd̄z humanitatez · in q̄ ſe pro
nob' per paſſionez et mortē ſuaz acceptabile ſacrificiū
deo patri obtulit vt q̄ et ſacrific · Obliuiſci d̄ deus cū
q̄bdaz impijs et peccatorib' non miſeret̄ qᵈ vtiq̄ꝫ nō
facit per crudelitatez q̄ in deo non ē ſꝫ p̄ occultū iuſtūq̄ꝫ
iudiciū ſuū Indurare d̄ deus q̄rdaz corda maloꝝ ·
ſicut de pharaone rege ſcriptū eſt · non q̄ omp̄s deus
per potenciam ſuam eoꝝ corda induret · qᵈ iniuſtum
eſt ita credere · ſed exigentib' eoꝝ culpis cum duricia

cordis q̄ ipſi ſīt dīa mala perpetranda nutriunt non
auffert· q̄ſi in ſe indurat q̄s iuſto iudicio induratos
ſīt vel non mollit Dormire dei eſt cū vnigenit⁹ filius
dei patris in aſſumpta carne mori pro nob̄ dignatus
eſt C⁹ mors recte dulcis ſomnus ē predc̄s· ip̄o dicēte
per iere· xpl̄· Ideo q̄ſi in ſomno excitatus ſū et vidi et
ſomnus meus dulcis eſt mihi Aliter dormire dͤ de⁹
cū fides e⁹ inter proſpicantes m̄di h⁹ et inter q̄ꝛdam
corda fideliū non vigilat ſ3 dormit· Hanc dormicōe3
ip̄e ih̄s ſignauit cū in mari inter fluct⁹ maris dormi-
uit mth̄· viij· Vel certe dormire dei eſt anxijs tardius
ſubuenire ſicut eſt illud in pſ̄· xxxiij· Exurge quare
obdormis dn̄e Vigilare dei eſt in defenſione3 electoꝝ
ſuoꝝ et vlcōe3 inimicoꝝ ſuoꝝ ſe manifeſtum demr̄are